

АИДА

А И Д А
О П Е Р А В
4 Д Е Й С Т В И Я
8 К А Р Т И Н И
О Т Д Ж. В Е Р Д И

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000890802

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА
OPERA NATIONAL DE ROUSEE

490908

ОТНОСНО ОПЕРАТА „АИДА“

ПРОФ. ИОН РЪНЗЕСКУ

Операта „АИДА“ е написана през 1870—1871 год. По случай тържественото откриване на Суецкия канал, а също и театъра в Кайро, египетският халиф е възложил на Верди да напише опера със сюжет из историята на Египет.

Либретото е било скицирано от френския египтолог Мариет бей, а завършената му форма е била дадена от А. Гисланцони.

Още на първото представление, което се е състояло на 24 декември 1871 година операта „АИДА“ е имала огромен успех, а след това е завладяла всички сцени на света.

Действието на операта се развива по време на могъществото на фараоните. С военната си мощ Египет подчинил и заробил околните народи. С роби и военнопленници, египтяните издигат за слава на фараоните ония гигантски паметници — пирамиди, храмове, свинксови ален — прочути по размери и художествено изпълнение, ала в които са вградени неимоверни човешки мъки и страдания.

Изявения протест против войната, рушителка на живота и цивилизацията, минава като червена нишка през цялата творба. В основата на операта е залегнала идеята за саможертва пред олтара на родината. Конфликтът, който оправдава развитието на драматичното действие, се основава върху противоречието между любовта на двама герои и грубите интереси на господстващата класа в робовладелческата държава.

РОМЕО РАПЧЕВ

РОЛАНД ЛАУБ

Главните герои са изваяни с много голяма мощ и душевната им драма, последица на противоречията, характерни за обществения ред, в който те живеят, е проследена и степенувана с такова дълбоко философско разбиране и художествен усет, който достига до съвършенство.

В тази драма, разиграла се по време на едно въстание, когато етиопците водят борба за извоюване на свободата си, централната личност е Аида. Дъщеря на етиопския цар Амонасро, сега робиня в двореца на фараона, тя пази ревниво тайната на своя произход и се затваря в себе си. Единствената радост е нейната любов към египетския военначалник Радамес. Почти едновременно с любовта, в нея се пробужда и патриотичното съзнание: Радамес, нейния любим е избран за вожд на египетските войски, които да потушат въстанието на етиопците. Тя знае, че Радамес ще се завърне опръскал с кръвта на нейните братя, етиопците. Терзана от двойна мъка: чувството към египетския военначалник и любовта към родината, когато Амонасро я заставя да изпълни своя дълг, Аида, ръководена от притевръзаност към родината се превръща в истинска героиня, която жертвува и живота си.

Макар и появата му да е по-скоро епизодична, царят Амонасро е една величествена личност. Последователен, той няма друга цел, той е обладан от една единствена мисъл — освободението на родината. Докато фараонът, обкръжен от свита и вкаменени фигури на ритуала, назначава военначалник, който да се

бие вместо него. Амонасро се явява като истински войвод, голям герой, който воюва за родината си в първите редици на войските си.

За да може да се открие една тайна, която би спомогнала за победата на войските му, Амонасро пренебрегва чувствата на дъщеря си, а това в края на краищата я погубва.

Аида и Амонасро са тия две личности, които са почти равностойни по сила. Те си влияят един на друг, създавайки си взаимно ония положения, които са факторите за развитие на драматичното действие.

Горда и деспотична Амнерис, дъщерята на фараона, също тъй храни чувства на страстна любов към Радамес, обаче, в тази любов, подхранвана от ревност и ненавист, се отразява честлюбието на господарката, която иска нейният трон да бъде споделен от младия победоносец военначалник.

Жреците, чрез устата на които ще говори богинята Изида, са всъщност ония фактори в държавната иерархия, в ръцете на които по начало се намира властта. Довъреници на фараона, те съставят най-могъщата подателническа каста, която ръководи съдбините на империята и бди за спазването на ритуала.

За епохата, в която се развива действието, Радамес се явява напредничава личност. Макар, че е от състава на малцинството, което господства над масите, той дръзва да обикне една робиня и то от друга раса. Той храни надежда да удържи победа на бойното поле и по такъв начин да откупи свободата на Аида. Ето защо, той без страх иска от фараона да обещае, че военнопленниците ще бъдат освободени. Без да е нисък предател, само от любов към Аида, той неволно издава военна тайна. Осъзнал обаче извършената прешка пред родината, доблестен, верен на своята любов и безстрашен, той спокойно приема наложеното му наказание.

Далеч от мисълта да възстановява историята като археолог, Верди ни представя в „АИДА“ реални личности, взети от околната среда, които живеят пред очите му. Революционните идеи на времето, в което живял Верди, са отразени и тук със силно подчертана яркост. Както и другите творби на Верди, операта „АИДА“ е характерна с необикновено богатство на мелодичното вдъхновение, което в много случаи черпи мотивите си от италианското народно творчество.

Според твърденията на самия Верди, той дълго е мислил върху операта „АИДА“ и преди да я композира е проучвал изобилно източници. В нея Верди решително се отдава на своята стил на италианската опера, в която всички са изградени на условни речитативи с беден оркестър, ролята на който много се

АСЕН МАНОЛОВ

ЛИДИЯ НОВАНЕСКУ

сто се свежда само до прост аккомпанимент. Макар, че би могло да се говори за известно влияние на Вагнер върху оперите на Верди, за разлика от Вагнер, Верди запазва за артиста-певец доминираща роля.

Оркестърът в тази опера е разработен с най-съвършено майсторство с техниката и той участва в развитието на драматичното действие с всичките свои широки възможности.

Голямото сценично действие — с ансамбли, балети, шествия — което се развива под златистата багря на слънцето и африканския пясък, а също множеството табла с „ориенталски“ колорит придават на музикалната партитура онай чар, който е ненадминат до сега.

От най-известните сцени на операта на първо място ще споменем увертиурата, която се състои от две теми: едната наситена със страдание — на Аида а другата, суровата и неумолима — на безпощадните жреци; арията на Радамес от I-во действие: „О, мила Аида“; след това сцената на осветяване на оръжието с подчертани ориенталски цветове; триумфалния марш; арията на Аида от III-то действие, — „арията на Изл“ и финалният дует на Аида с Радамес.

Ион Рънзеску

А И Д А

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Действие I

1-ва картина. Вътрешност от двореца на фараоните в Мемфис, старата столица на Египет. Рамфис, първият жрец на богинята Изида и младия военнопочалник Радамес, обсъждат последните военни новини: етиопците са въстали срещу податническата власт на Египет и са нахлули до самата Тива. Първият жрец ще съобщи на фараона желанието на богинята Изида, която е вече избрала върховния вожд на египетските войски — име, което още се държи в тайна.

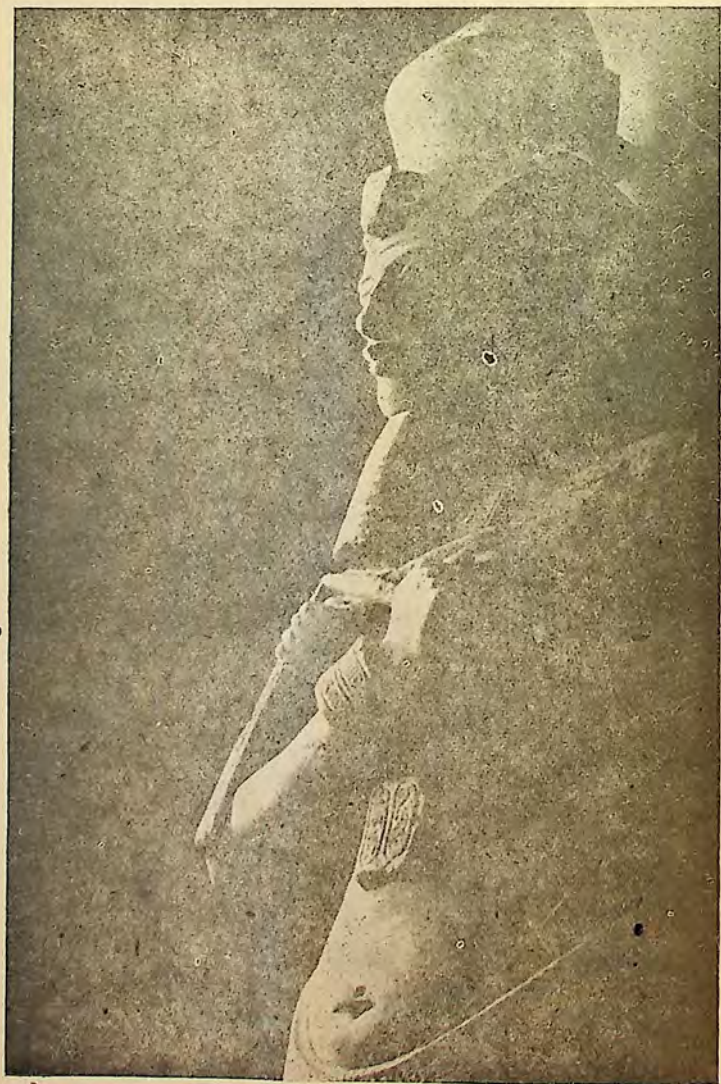
Думите на Рамфис събуждат честолюбието на младия войн, у когото се поражда желание за слава, с надежда да поиска след това като награда свободата на Аида, етиопска робиня от свитата на фараоновата дъщеря, робиня, която той обича тайно.

Появява се Амнерис, дъщерята на фараона. Влюбена в Радамес, тя тълкува блясъка на очите му като уважение към нейното присъствие. Радамес е предпазлив в отговорите си, от които не проличава нищо друго, освен загрижеността му за военните събития, което дразни гордата Амнерис.

На терасата се появява Аида. Погледът ѝ е насочен някъде далеч към пустинята, към родината. Пленена от египтяните в една по-предишна война, тя крие в душата си две тайни: любовта към Радамес и благородния си произход. Тя е дъщеря на Амонасро, царят на Етиопия, който предвожда въстанието срещу Египет.

Въпреки желанието им да скрият увлечението си, погледите на двамата влюбени — Аида и Радамес — са доловени от Амнерис, която вече се досеща за причината на Радамесовата студенина. Властна и надменна, Амнерис е решила да накаже безмилостно Аида, щом се убеди, че тя е нейна съперница.

2-ра картина. Присъстваме на военен съвет, в който се съобщава името на оня, който ще води египетските войски.

Древно египетско изкуство

Колос на Аменхотеп IV

Пред фараона, жреците и висшите сановници бива доведен пратеник, който носи вести за бедствията, причинени от нахлулите етиопци, водени от ненадминатия войн, царят Амонасро. Аида, вълнение слуша това от своето прикритие. Радамес е назначен за вожд и приема знамето от ръцете на Амнерис, след това заедно с другите военни тръгва към храма на Фта, където според обичая, ще се извърши освещаването на неговия меч.

Фараона и сановниците се оттеглят.

Аида остава сама, тя е терзана от любовта си към Радамес. Могото вижда във въображението си, завърнал се победител, сипърскан с кръвта на съотечествениците и. Представя си и образа на Амонасро, разбит и вързан към колесницата на победители. В мъчителното си състояние, тя не може да желае от боговете друго освен смъртта.

3-та картина. Храмът на Фта. В храма на бога Фта се извършва тържественото освещаване на меча на Радамес. Жреците призовават помощта на Бога покровител, което е съпроводено със свещенни танци.

Действие II

1-ва картина. Стая от апартамента на Амнерис. Войната е свършена с победа за египтяните. Очаква се завръщането на победителите.

Амнерис, обкръжена с робини, които плетат венци за победителите, е заета с тоалета си и мечтае за любовта си. Появата на Аида в този момент, пробужда ревността на Амнерис, която с коварство успява да изтръгне тайната на нейната любов. Сломена от яростта и заканите на Амнерис, Аида е задължена да я съпроводи в триумфалното тържество и да носи — за най-голямо свое унижение — венца, предназначен за победоносния военнопобедител.

2-ра картина. Пред двореца на фараона маршируват победоносните войски, роб и пленници носят военната плячка. Радамес приема триумфалния венец от ръцете на Амнерис, а фараонът се заклева да изпълни всяко негово желание.

В шествието на пленниците се намира и царят Амонасро, бащата на Аида. Аида го познава и се втурва към него. Тази сцена събужда любопитството на всички, а също и на фараона, който иска да знае кой е този войн. Амонасро при излизането

А И Д А

*Опера в 4 действия (8 картини)
от ДЖУЗЕПЕ ВЕРДИ*

Постановка:
проф. И. РЪНЗЕСКУ,
заслужил артист на
Румънската нар. ре-
публика, гл. режисьор
на Букурещката опе-
ра.

Проектант на декори-
те: Р. ЛАУБ, гл. ху-
дожник на Букурещ-
ката опера.

Проектант на костю-
мите: Л. ИОВАНЕСКУ

ДЕИСТВУВАЩИ ЛИЦА:

ФАРАОН	бас
АМНЕРИС, негова дъщеря	мецосопран
АИДА, робиня — египетска царица	сопран
РАДАМЕС, началник на дворцовата стража	тенор
РАМФИС, върховен жрец	бас
АМОНАСРО, етиопски цар — баща на Аида	баритон
ЖРИЦАТА	сопран
ВЕСТИТЕЛА	тенор

министри, военнопочалници, египетски пленници и жреци,
жрици, придворни, войници, роби, египетски народ

Диригент:

РОМЕО РАПЧЕВ, гл.
диригент на Русен-
ската народна опера.

Постановка на танци-
те: АСЕН МАКОЛОВ.

Диригент на хора:
Н. НИКОЛАЕВ

П. МАРИНОВА

НИКОЛАП НИКОЛАЕВ

АНА ГЕОРГИЕВА

си положение, като казва, че той е прост войник и баща на Аида. Той разказва, че борейки се за родината е бил свидетел на смъртта на царя, а сега, победен, иска милост от фараона.

Присъстващите египтяни трогнати от нещастieto на победените, молят от фараона милост. От друга страна жреците, изпълнени с ненавист и дива ярост, искат смъртта на пленниците.

Радамес иска фараонът да изпълни едно негово желание, а именно — да останат етиопските пленници живи и да бъдат освободени. В желанието да изпълни даденото си обещание, фараонът дарява живот и свобода на пленниците, обаче, под внушението на първия жрец, решава Аида и нейният баща да бъдат задържани и по-нататък като заложници. След това, като върховна награда фараонът предлага на Радамес ръката на дъщеря си, наследница на египетския трон.

Амонасро забелязва безкрайната мъка на Аида и се старас да я окуражи. В ума му, обаче, зрсе план за освобождаване на родината.

Освободените етиопски пленници заминават, гледайки със скръб към своя цар, но и с надежда: те познават този борец и военначалник и знаят, че макар и в робство, той със своя ум и патриотизъм, ще направи всичко, което е по силите му, за да освободи родината си.

Тези едва изживени мисли и чувства потъват в шума на акламациите, в триумфа на победешите.

ИВАН ДИМОВ

Е. МАТЕРОВА

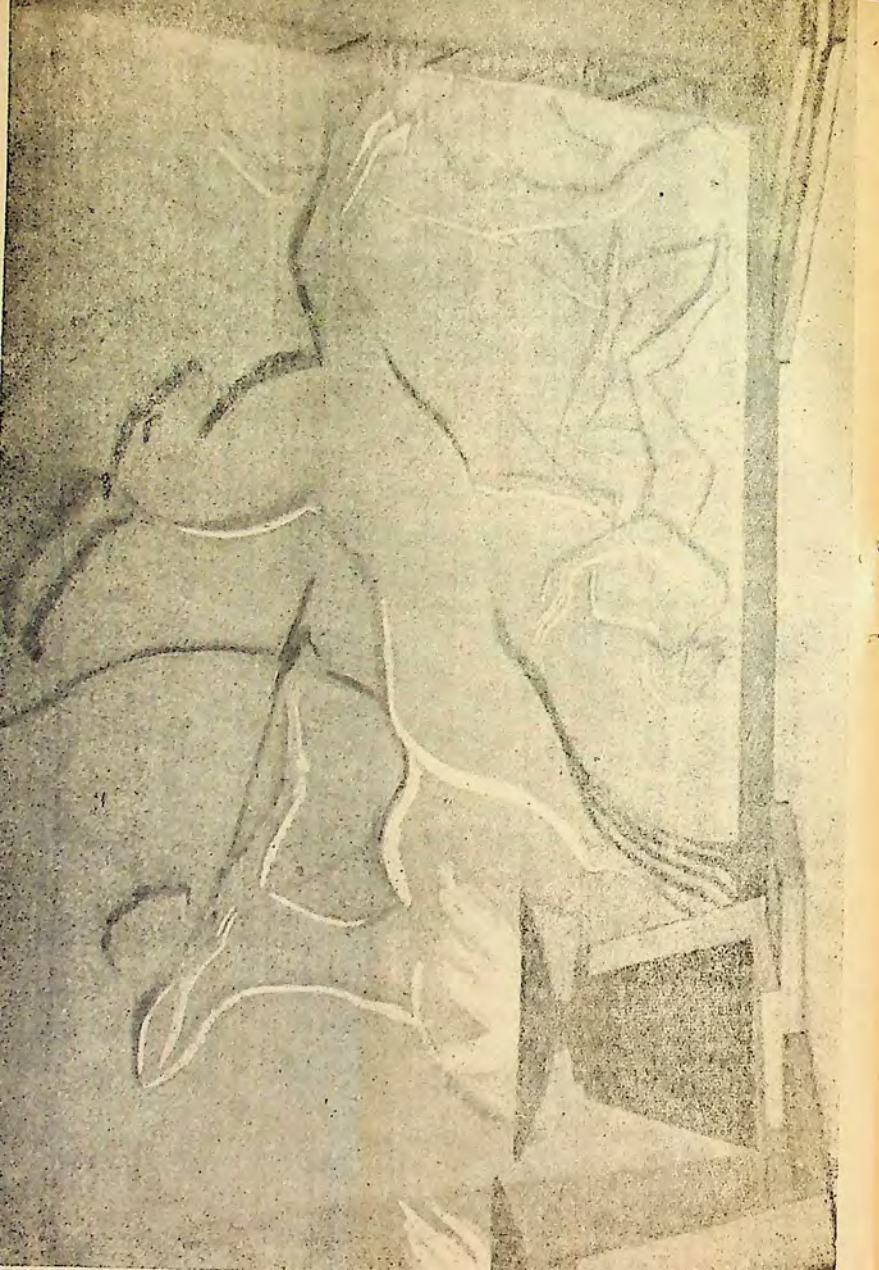
Действие III

1-ва картина. Край брега на Нил. Придружени от първия жрец и свита, Амнерис слиза в храма на Изиди, гдето ще бъде изпросена благословия за предстоящия брачен живот.

В тишината на нощта, Аида се промъква тайно по брега на Нил. Тя чака Радамес, който може би ще дойде за последен път да се ореще с нея. Но за най-голяма нейна изненада се появява Амонасро.

Разбрал, че Радамес питае силна любов към Аида, той крои план: да открие важна военна тайна, като узнае кой е свободният път, за да избяга и наново да застане начело на въстаналите етиопци. Припомняйки страданията на родината и нещастията на победените етиопци, той пробужда съзнанието на Аида, която след дълга и мъчителна борба със себе си, осъзнава единствения си дълг — спасението на родината. Аида обещава, че ще узнае тайната от Радамес.

Идва Радамес. В любовен порив той иска да разсее тъгата на Аида. Разказва ѝ, че етиопците наново се надигат, че той пак ще бъде вожд и като отплата коленопреклонно ще измоли от фараона свободата на Аида и тя тогава ще стане негова съпруга. Той никога няма да приеме ръката на фараонската дъщеря. Аида го убеждава, че единственият изход за тях е да бягат в родината. Пред настояванията и сълзите на Аида, Радамес отстъпва и на въпроса на Аида, от къде ще минат, за да избягат без опасно, той ѝ съобщава пътя, избран от египетските войскови командири, който няма да бъде пазен от стражата до сутринта.

Амонасро, който е чул всичко от своето прикритие, се явява и съобщава на Радамес, че той е царят на Етиопия. Едва сега Радамес разбира колко е бил непредпазлив, той вече не може да се съгласи с бягството в родината на Аида. Това би било истинско предателство.

Излизайки от храма, Амнерис дочува последните думи и обвинява Радамес в предателство. Амонасро се опитва да убие Амнерис, но обезоръжен от Радамес, след кратка борба със стражата, побягва. Радамес помага за бягството на Аида, след което се предава в ръцете на първия жрец, поемайки цялата вина върху себе си.

Действие IV

1-ва картина. В едно подземие на храма на Фта, жреците ще съдят Радамес за предателство. Амнерис идва да го спаси. Съветва го да се оправдае пред жреците, закланя го да забрави Аида и му обещава, че ще измоли от фараона да го помилва.

Радамес, обаче, отхвърля тези унизителни за него предложения. Съдебното заседание издава присъда да бъде затворен в една гробница под олтаря на Фта и да умре жив заровен.

В своето отчаяние Амнерис проклиня жестоките и безчовечни жреци.

С достойнство, примирен с участието, Радамес слиза в гробницата, над която се спуща завинати каменната плоча.

2-ра картина. Гробницата на Радамес. Той за последен път зове любовта на Аида. Из мрака на гробницата се явява една сянка. Тя е Аида, която още при изграждането на гробницата е успяла тайно да се вмъкне там. Вярна на своята любов, тя умира заедно с Радамес.

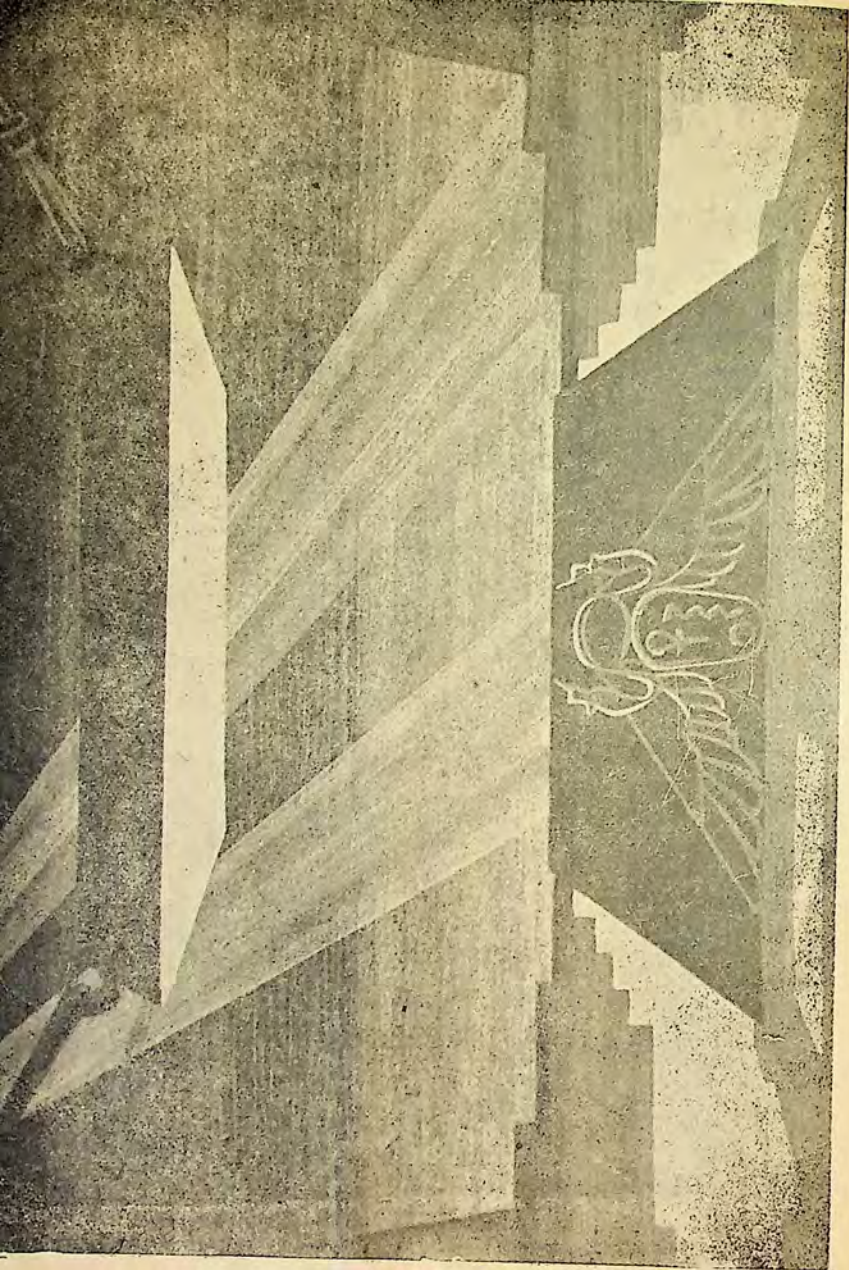
М. ПЕТРОВ

Н. ПАВЛОВ

В. ГРИГОРОВ

СЪСТАВ НА РУСЕНСКАТА НАРОДНА ОПЕРА

Диригенти

РОМЕО ИВ. РАЙЧЕВ
БОРИС Г. ХИНЧЕВ
НИКОЛАЙ П. НИКОЛАЕВ

Режисьори

Евгени Немиров
Отто Луков Малеев
пом. режисьор

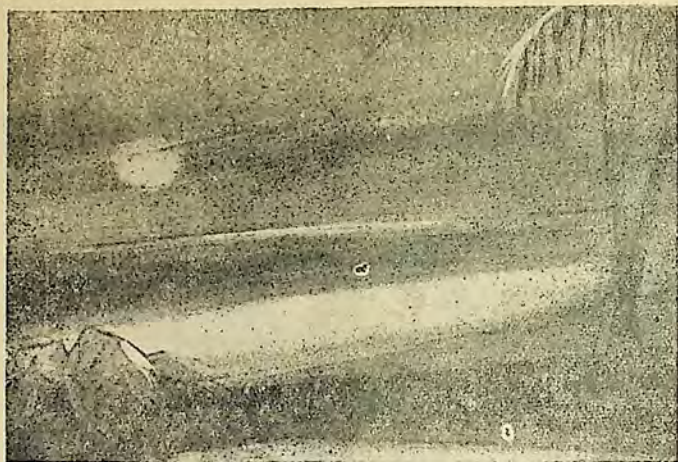
Артисти-солисти

Кирил Кр. Апостолов
Николай Дим. Здравков
Мария Ал. Бохачек
Йорго Ст. Йоргов
Пенка Маринова Петрова
Асен Г. Селимски
Стефан Г. Великов
Кирил Захариев
Маргарита Н. Радилова
Михаил Ст. Петров
Надежда Ив. Харитопова
Ана Г. Георгиева
Евгения Бабачева — Славова
Снежана Бож. Якимова
Тодор Бонев Митев
Борис Хр. Цветков
Неделчо Госп. Павлов
Косена Д. Кирова
Иван Д. Стоянов
Косю Ник. Лунгов
Анастас Ив. Анастасов
Валентин Анг. Григоров
Илиана Кр. Николова
Христо Дим. Крондев
Никола Г. Николов
Елена Кир. Кустева
Кольо Пам. Маринов
Христо Гр. Христов
Евелина Г. Матерова
Илиана Г. Донева
Антон Стоянов

Хор

Здравка Ст. Сапунджиева
Величка Г. Карачорова

Георги Бор. Подскочиев
Симеон Тодоров Сяров
Иван Г. Григоров
Любен Бор. Банков
Цветана Ат. Гайдарджиева
Петър Янков Янков
Вяра Деспова Нанчева
Никола Г. Григоров
Ганчо Иванов Калев
Цветана Хр. Тодорова
Стефка Люб. Мусева
Мария Петкова Шипкова
Иван П. Абаджимаринов
Иван П. Шипков
Сероп С. Вартанян
Кольо Тотев Балинов
Цветана Гор. Вацова
Вахе Дик. Алтунян
Мария Ст. Минчева
Петър Ив. Габровски
Ангелина Ив. Митова
Васко Емк. Абаджиев
Никола Г. Аджемлерски
Миланка Хр. Стоилова
Правда Ст. Чивншева
Петър Г. Неделчев
Асен П. Чакъров
Люба Н. Мюфтиева
Гинка Ст. Попова
Теодора Г. Славова
Мария Люб. Енчева
Любен Г. Паралиев
Юлия П. Илиева
Атанас Цв. Николаев
Костадинка Петкова
Спас Ив. Кирилов
Еленка К. Симеонова
Зорка Т. Пиргозлиева
Иванка Д. Казакова
Вяра Хр. Мирянова
Жулиета Т. Илиева
Таквор Ар. Папазян
Банко Ст. Попов

III-то действие, I-ва картина, худ. проеcтант Р. Лауб

VI-то действие, II-ра картина, худ. проеcтант Р. Лауб

Б а л е т

Асен Ст. Манолов
балетмайстор
Димо Ат. Врубел
Стоянка Ив. Ламбева
Надежда Абаджиева
Тодор П. Тодоров
Тодор Ив. Николов
Петър Луканов Вълчев
Екатерина Св. Донев
Крум Иванов Канев
Венета Ан. Райкова
Живка Ив. Ангелова
Виолета Пан. Димитрова
Виделина Ив. Петкова
Стоянка Ив. Попова
Юлия Ив. Ангелова
Елена Пар. Чолакова
Вяра Калайджиева
Людмил Цв. Коцев
Цоло Цекон Крачуков
Димитър Ян. Гайдаров
Мария Хр. Станева
Люба Ив. Цолова
Маргарита В. Михайлова
Вася Ан. Баджова
Христо Ив. Чернобаев
Теодора Д. Мирчева
Йордан Куб. Нешев
Михаил Кир. Дамянов
Елена Люб. Наумова
арт. секретар
Константин Б. Казанджиев
вокални педагози
Феня Николау,
засл. артистка
Веселина Зафирова
Корепетитори
Виктория Д. Кобарелова
Катя Йор. Рашенова
Цветана Филипова
Анастасия Д. Дюлгерова
Стоил Ст. Цонев

Инспциент

Люба Пар. Хаджиева

Суфльор

Людмила Д. Немирова

Художници

Петър Г. Попов

проектант

Хр. Арнаудов

Коста П. Константинов

зав. пост. част

Емил Г. Илиев

зав. шив. ателиета

мъжки отдел

Мани К. Манев

дамски отдел

Йорданка Кисева.

рък. дърв. ателие

Станчо Вас. Станчев

тапицер

Димитър Хвърчилков

фризури

Гинка Анг. Ангелова

гримьор

Венелин Нанчев Панайотов

ръководител гардероб

Виолета Т. Илиева

Реквизитори

Александър Хр. Цанев

Иван Калинов

рък. худ. осветление

Цанко Ив. Сокеров

театърмайстор

Тодор Ив. Тодоров

перукар

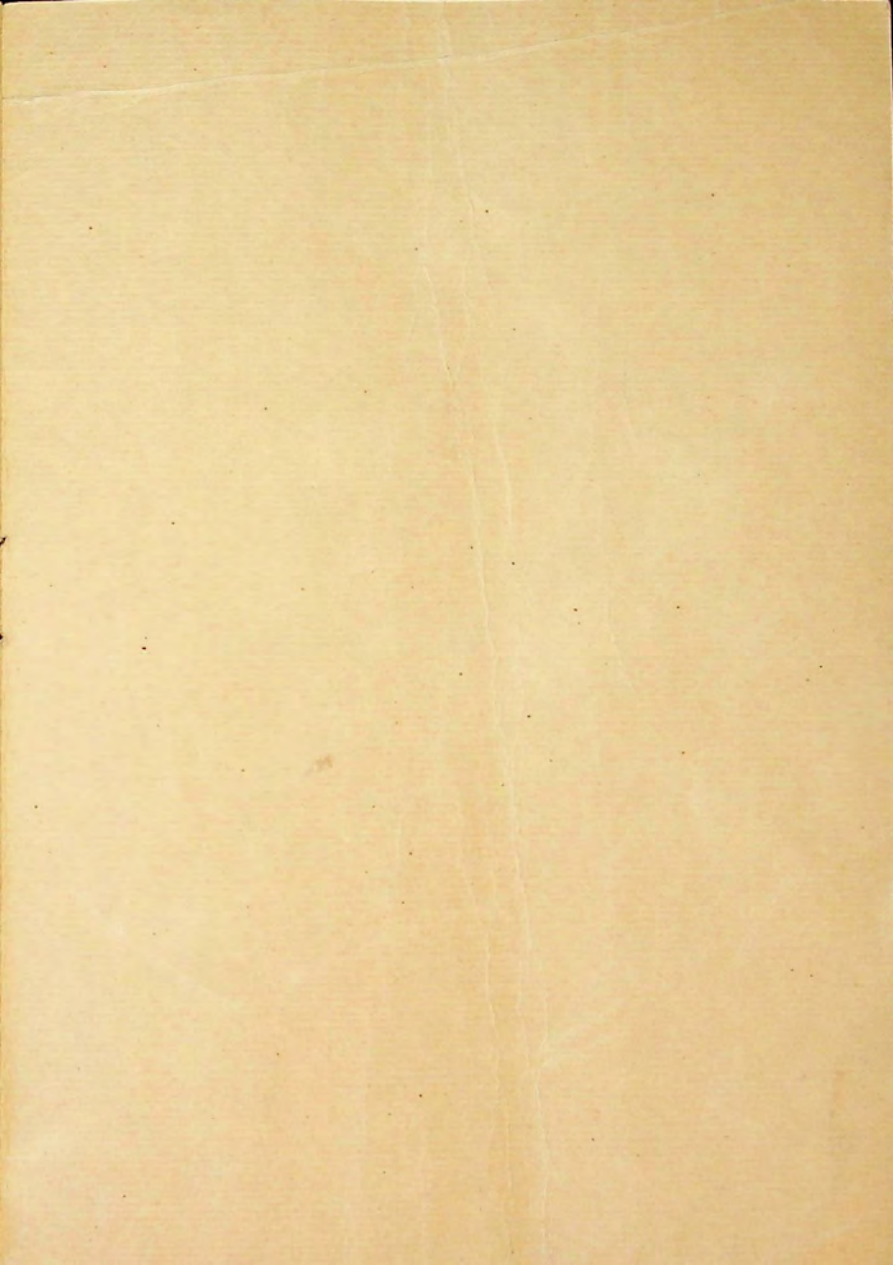
Ганчо Ламбев

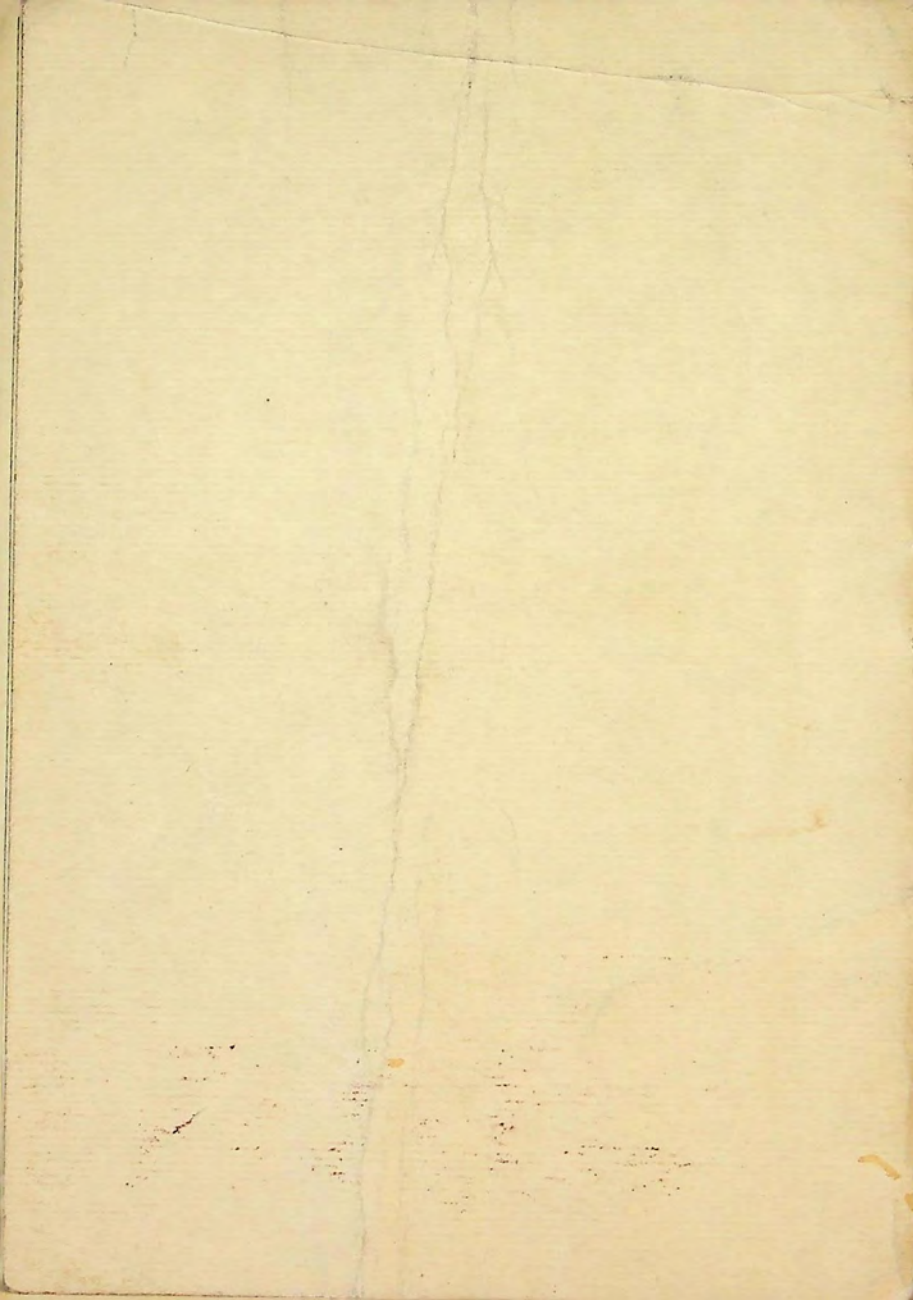
Оркестър

Христо Дюлгеров
Христо Икономов
Йордан Стефанов
Никола Данев
Йордан Мечкунов
Вяра Коджебашева
Петър Ст. Попов
Александър Томов
Румяна Вълчева
Тео Папазян
Желязко Сивклунов
Мария Кожухарова
Никола Боздуганов
Ели Гайдова
Здравко Русев
Милен Стоев
Атанас Топалов
Васил Бартенев
Лалю Петков
Роза Пенева

Станислав Станев
Стефан Кочев
Митко Нинифоров
Антон Рунов
Иван Млъзгов
Петко Петков
Асен Мундев
Петър Кирков
Васил Аргиров
Петър Б. Петров
Петър Кофетаров
Димитър Стоянов
Петко Карабойчев
Крум Маджаров
Кирил Стоянов
Ромео Димитров
Петър Бухтев
Борис Христов
Стефан Китински
Кръстю Мицев

Скици от страница 14 — I действие, I картина
16 — IV действие, I картина от оперта „Аида“
Худ. проектант Р. Лауб

НАРОДНА ОПЕРА — РУСЕ

А И Д А

Опера в 4 действия (8 картини) от Дж. Верди

Либрето А. Гисланцони

ЛИЦА:

ФАРАОН

АМНЕРИС — негова дъщеря. .

АИДА, робиня — етиопска царица

РАДАМЕС, началник на дворцовата стража *Н. Николов*

РАМФИС, върховен жрец . . .

АМОНАСРО, етиопски цар —

баща на Аида

ЖРИЦАТА.

ВЕСТИТЕЛ

АКТЬОРИ:

✓ В. Григоров, К. Захариев

— А. Георгиева — лауреат на международни конкурси
✓ Е. Бабачева — Славова

✓ М. Николова, М. Премагарова,
Ев. Стоицева — Недялкова

— Ив. Димов — лауреат на VII св. мл. фестивал, Т. Бонев

— Н. Павлов, В. Григоров, Н. Деянов

— Ан. Анастасов,
✓ Н. Харитонova, Цв. Тодорова,
М. Минчева

✓ Н. Абаджимаринов,
Н. Аджемлерски

Солисти на балета: СТ. КОНДЕВА — ЛАМБЕВА, Н. АБАДЖИЕВА

Жрици, жреци, министри, военоначалници, придворни, войници, роби, етиопски пленници и атиопски народ.

Действието става в Мемфис и Физах през време могъществото на фараоните.

Музикално оформление на гл. диригент: Ромео Райчев

Скици за декори Р. Лауб от Букурещката опера

Балетмайстор: Ас. Манолов

Концертмайстор: Ал. Томов

Постановка на гл. режисьор на Букурещката опера: засл. арт. проф. Йон Рънзеску

Скици за костюми: Л. Йованеску о твeатър „Нотара“ в Букурещ

Диригент на хора: Ат. Димитров

Худ. изпълнител: Йон Клапан

Корепетитори: В. Кобарелова, Ан. Дюлгерова, Ст. Цонев.

Зав. пост. част — Д. Казаков, Театърмайстор: Ем. Манов, Зав. дървод. ателие: Ст. Василев, Зав. тапицерско ателие: Д. Хвърчилков, Зав. шивашки ателиета: Ал. Димова, М. Колев, Грим: В. Нанчев, Перуки: Г. Ламбев, фризури: Г. Ламбева.

